

ZPRÁVY

ČESKOSLOVENSKÉHO ESPERANTSKÉHO VÝBORU INFORMOJ DE ĈEĤOSLOVAKA ESPERANTO-KOMITATO

Číslo 4
1959

Osvětový ústav v Praze

prosinec

ŽIVOT A DÍLO DR. L.L.ZAMENHOFA

Letošního roku by se dožil 15. prosince 100 let polský oční lékař dr. Ludvík Lazar Zamenhof, jehož jméno spojuje kulturní svět (ať už s uznáním anebo s ironií) s projektem umělého mezinárodního jazyka esperanto. Esperantisté oslavili toto výročí jubilejním kongresem ve Varšavě, nad nímž převzal záštitu polský ministerský předseda Cyrankiewicz a kterého se zúčastnilo na tři a půl tisíce eaperantistů z celého světa, mezi nimi i početná delegace z Československa. Tři lidově demokratické státy, Polsko, Maďarsko a Bulharsko vydaly k tomuto výročí příležitostné známky, v Polsku vyšlo několik knih o životě autora esperanta. Pro oslavu Zamenhofova výročí byl ustaven zvláštní patronátní výbor, v němž figuruje mnoho známých jmen kulturního a politického života, jako např. rakouský kancléř dr. Raab, brazilský prezident Kubitschek, polský ministerský předseda Cyrankiewicz, ze Sovětského svazu akademik Obručev, běloruský spisovatel Janko Maur aj.

Kdo to byl dr. Zamenhof a v čem spočívá kulturní hodnota jeho životního díla? MUDr. Ludvík Lazar Zamenhof, vlastním jménem Eliezer Samenhof, se narodil v mnohonárodním Bialystoku v rodině židovského učitele jazyků. Vnímavý hoch se velmi brzy zamýšlel nad tragickým osudem své rasy, pronásledované v carském Rusku krvavými pogromy, a snaží se jí pomoci organizační a publicistickou činností v sionistickém hnutí; poznává však, že tato cesta k osvobození židovstva nevede a sionistické hnutí záhy opouští. Zamenhofova další cesta je složitou cestou plachého židovského intelektuála, utlačovaného rasovým i ekonomickým tlakem (byl lékařem nejchudších vrstev a celý život nebyl schopen vydělat na existenční minimum pro svou rodinu), který nedovedl spojit své úsilí s jedinou reálnou silou, která mohla tyto rozpory vyřešit, s dělnickým hnutím, a který po celý život zůstal na pozicích liberálního humanismu. Zamenhof se domníval, že hlavním rozporem moderní společnosti je rozdílnost jazyků a náboženství; proto jeho životní dílo je svého druhu opožděným ohlasem humanistických koncepcí XVII. století a má na první pohled mnoho společného např. s naším Komenským, který je praotcem myšlenky umělého mezinárodního jazyka a dokonce i jedním z jeho prvních autorů. Ovšem Komenského myšlenky jsou určitou rezonancí na rozpad středověkého universalismu, universalismu představovaného v jazykové oblasti latinou a v náboženské oblasti katolickou církví. Zamenhof žije v jiných historických podmínkách, v době konstituovaných národů, v době rozvinutého kapitalismu a vzrůstajícího nacionalismu, buržoasis, v době, v níž třídní rozpory společnosti determinují určujícím způsobem všechny ostatní rozpory. Proto jeho představa, že umělý neutrální jazyk je prostředkem, který by mohl odstranit rozpory mezi národy, byla historickým omylem, omylem, který sice Zamenhof za celý svůj život nepochopil, který však - a v tom je paradox jeho díla - pochopili jeho stoupenci. (Tak již na prvním kongresu esperantistů v Boulogne sur Mer v roce 1905 se nepodařilo Zamenhofovi prosadit spojení tzv. "vnitřní ideje esperanta", tj. představy, že esperanto je nositelem mírového dorozumění mezi národy, s esperantismem vůbec.) A jeho druhý projekt, který měl podle vzoru velkých humanistů být dovršením světového sbratření, projekt překlenutí náboženských rozporů vypracováním universální humanistické etiky, kterou na-

zval podle starožidovského učitele Hilelia hilelismem, zapadl úplně bez ohlasu; vedoucí činitelé esperantského hnutí dokonce donutili Zamenhofa, aby upustil od uveřejnění prací, v nichž chtěl esperanto s hilelismem ideově sjednotit.

Zamenhof nebyl sice schopen vidět společenské vztahy a souvislosti ze správného zorného úhlu, nechyběl mu však hluboký cit pro tragiku rasového boje, národní nenávisti a potlačování národů. "Neštěstí rozdělení lidstva nikdo nemůže pociťovat tak hluboce jako právě žid z ghetta", píše v jednom ze svých dopisů v roce 1905. A tak přes všechny své světonázorové omyly vyjadřuje i Zamenhof určité objektivní tendence své doby. Vždyť i požadavek mezinárodního jazyka nebyl tak utopistickou myšlenkou, jak by se na první pohled zdálo; stačí jenom připomenout usnesení 2. kongresu I. Internacionály z roku 1867, v němž se praví: "Kongres se domnívá, že mezinárodní jazyk a reforma pravopisu by byly obecně prospěšné a velmi brzy by přispěly k sjednocení a sbratření národů". Dvanáct let po tomto kongresu vzniká první propracovaný projekt umělého jazyka kostnického faráře Schleyera volapük a o osm let později publikuje v roce 1887 dr. Zamenhof svůj projekt pod pseudonymem Dro Esperanto (tj. doufající); jeho návrh se pak vžije pod názvem jeho pseudonymu - esperanto.

Esperanto se ve svých počátcích velmi rychle šířilo v kruzích, které nemohly získat dostatečné jazykové vzdělání, hlavně mezi dělnictvem a drobnou buržoazií; to výrazně ovlivnilo i profil esperantského hnutí. Dnes je velmi těžko odhadnout počet lidí, kteří ovládají esperanto a používají je; nadsazená propagandistická hesla, která mluví o miliónech esperantistů, jsou jenom zbožná přání některých fanatických horlivců. Na druhé straně však nelze popřít, že počet esperantistů není tak malý a že zásluhou dobře fungující mezinárodní organizace jsou možnosti praktického použití esperanta značné. (Tak obhájce v procesu proti Manolisu Glezosovi a jeho druhům, Georges Griniatsos, který byl před nedávnem v ČSR, proslovil několik svých přednášek esperantsky.) Esperanto má dnes rozsáhlou přeloženou i vlastní literaturu odbornou a beletristickou, přesahující rozsahem i literaturu některých malých národů, značný publikační radius (letos vycházejí čtyři čisté literární revue a více než sto jiných odborných periodik), mnoho rozhlasových stanic vysílá pravidelně v esperantu (mezi nimi i Varšava a Sofia), jsou pravidelně pořádány celosvětové i odborné esperantské kongresy, UNESCO je v konsultačním styku s vrcholnou esperantskou organizací UEA.

Přes všechny tyto výdobytky esperanta problematika umělého jazyka jako komunikačního prostředku zůstává ještě stále otevřena. Je to otázka, v níž se bojovně utkali a utkávají významní filologové celého světa, např. Schuchardt, Baudoin de Courtenay, de Saussure, Jespersen, Marr (abychom jmenovali ty, kdož věří v možnost použití umělého jazyka), a do níž zasáhli i náš Jílek, Trávníček, Skalička. Bohužel velmi často se řešila tato otázka pouze v kabinetním prostředí jazykovědných teorií bez přihlídnutí k sociologickým a společenským aspektům komunikace. Vždyť sama praxe - používání esperanta jako dorozumivacího prostředku příslušníky mnoha rozličných národů - dala mnoho odpovědi na problémy, které si často ještě dnes abstraktně klade kabinetní jazykověda. Diskuse, která nyní probíhá v SSSR, ukazuje, že tyto otázky nejsou tak neužitečné a že mají velký význam i pro vyřešení některých závažných vědeckých problémů teorie komunikace, vztahu logiky, myšlení a jazyka, vztahu národní psychologie a kultury k jazyku aj.

Esperantské hnutí se nemohlo vyhnout ani politické aréně. Není bez zajímavosti, že carská cenzura zakázala již v prvních letech existence esperantského hnutí dovoz jediného esperantského časopisu do Ruska. Hitler věnuje v knize Mein Kampf pasáž boji proti esperantu a po převzetí moci rozhání esperantské organizace stejně jako to činí Salazarova vláda v Portugalsku. A politický boj se přenáší i do vlastních esperantských organizací: vznikají esperantské dělnické spolky, které brzy znamenají velikou sílu v esperantském hnutí. (Málokdo ví, že s takovéhoho prostředí vyrostl i náš Jiří Chalupecký, zakladatel dělnického tělovýchovného hnutí a organizátor první spartakiády. A málokdo si uvědomuje, že jméno slavného družstva československých vystěhovalců do SSSR Interhelpe je zkratkou Mezinárodní pomoci v mezinárodním jazyku.) I ve vrcholné esperantské or-

organizaci, světové esperantské asociaci UEA, se otázka koexistence prosazuje za těžkých bojů mezi demokratickými a protidemokratickými silami. Že však demokratické a humánní ideály autora esperanta zvítězily dnes i zde, toho důkazem je fakt, ojedinělý v dějinách mezinárodních organizací, že totiž vrcholná esperantská organizace vyloučila ze svého středu celou americkou národní esperantskou organizaci - pro macCarthyismus!

Tak Zamenhofovo dílo žije dnes - po mnoha osudových peripetiích - stále jako otevřený problém politický i vědecký. Historie sice překonala Zamenhofovy omyly a nesprávné předpoklady, nemůže mu však upřít zásluhu za to, že se pokoušel za cenu nesmírných obětí osobních a hmotných a cestami často velmi neschůdnými dosáhnout cíle, který je společný i nám : aby totiž lidé žili vedle sebe v míru bez rozdílu jazyků, náboženství, ras a společenského systému.

Dr. Jaromír J e r m á ř

- x x -

ZASADANIE ČS. ESPETANTSKÉHO VÝBORU V BRATISLAVE

V sobotu dňa. 17. okt. 1959 konala sa v miestnostiach Osvetového ústavu v Bratislave 5. plenárna schôdzka ČSEV za predsedníctva dr. J. Jermára a za účasti zástupcov Osvetového ústavu a Mestského domu osvetu v Bratislave.

Výbor schválil zprávu predsedníctva, podľa ktorej holi všetky úlohy z posledného plenárneho zasadania včas a v poriadku splnené. Zároveň Výbor jednomyselne schválil zprávu o účasti čs. esperantistov na 44. svetovom esp. kongrese vo Varšave a vyslovil poďakovanie účastníkom celej výpravy za dôstojnú reprezentáciu čs. esperantistov na kongrese a zároveň vyslovil svoje uznanie pracovníkom Osvetového ústavu v Prahe za uskutočnenie zájazdu.

Výbor schválil s doplnkami návrh predsedníctva na pracovný plán na rok 1960, ktorý publikujeme na inom mieste.

K doplneniu aktivistov ČSEV, bol jednomyselne prijatý s. Jožka Staněk, redaktor Výskumného ústavu novinárskeho v Prahe, predseda svetového mierového hnutia MEM, s úlohou pracovať v oblasti mierového hnutia.

Výbor sa ďalej zaoberal otázkou letných kolégií a táborov a navrhol, aby s ohľadom na úsporu pracovných síl a réžie boli tábory v budúcom roku sústredené iba na dve miesta s rozšíreným (dvojsemestrovým) behom. Letný stanovný tábor sa navrhuje usporiadať v Lančove pri Vranovskej priehrade, druhé letné kolégium esperanta v meste Lázně Bělohrad. Predsedníctvo bolo poverené, aby prerokovalo s miestnymi činiteľmi administratívne otázky organizácie táborov a kolégií. Zároveň Výbor navrhuje, aby sa letné kolégium esperanta postupne premenilo na odborné politicko-ideové stredisko výchovy esperantistov. Kolégium bude zorganizované tak, aby poslucháči mohli zložiť po jeho absolvovaní skúšky zo znalosti esperanta a skúšky spôsobilosti vyučovať esperanto. Pretože v návrhu na obsah skúšok, ktorý zároveň Výbor vypracováva, kladie sa veľký dôraz i na ideovo-politickú stránku, stali by sa tieto kurzy zároveň odborným a ideovo-politickým školením esperantistov. Výbor sa bude usilovať, aby sa na týchto kurzoch vo veľkej miere zúčastnili funkcionári a aktivisti esp. krúžkov.

Kritizovalo sa neoperatívne vydávanie Zpráv ČSEV; rozhodlo sa zabezpečiť, aby Zprávy vyšli najmenej štyri razy do roka. Pritom treba znova zdôrazniť, že Zprávy nemajú charakter časopisu a sú určené hlavne pre funkcionársky aktív esperantských krúžkov a vedúcich osvetových zariadení. Je však bezpodmienečne nutné, aby sa s nimi oboznámili všetci esperantisti a aby podľa inštrukcií v nich uverejnených sa aj riadili.

Aby sa zabezpečilo spojenie ČSEV s esperantským životom i pri obmedzených pracovných možnostiach jeho členov, rozhodlo sa, aby zasadania ČSEV sa konali vždy v sídlach veľkých krúžkov. Tak pre rok 1960 sa počíta s mesiami Olomouc, Brno, Ostrava a Hradec Králové.

Uložilo sa jazykovej sekcii, aby do 30. januára 1960 vypracovala skúšobný poriadok a záväzné osnovy letných kurzov esperanta a rozhodlo o vydání vhodných slovníkov.

S prihliadnutím na potrebu sústrediť predsedníctvo Výboru na jednom mieste, rozhodlo sa, aby predsedníctvo ČSEV zasadalo v Prahe.

REZOLÚCIA ČSEV PRIJATÁ NA 5. PLENÁRNOM ZASADANÍ V BRATISLAVE

ČSEV na svojom plenárnom zasadaní dňa 17. 10. 1959 v Bratislave sa jednomyselne postavil za návrh sovietskej vlády, ktorý predniesol na valnom zhromaždení OSN s. N. S. Chruščov.

Esperantské hnutie na celom svete od svojho vzniku viedla myšlienka na mierovú spoluprácu národov celého sveta bez rozdielu národnosti, rás, náboženstiev a politického presvedčenia.

44. medzinárodný esperantský kongres, ktorý sa konal tohto roku vo Varšave a na ktorom sa zúčastnili početné delegácie zo socialistických štátov, sa manifestačne prihlásil k tejto myšlienke zakladateľa esperanta Dr. L. Zamenhofa.

Sovietske mierové návrhy ukazujú reálnu cestu, ako možno tento odveký sen ľudstva uskutočniť.

Československí esperantisti v duchu svojich tradícií a tradícií celého esperantského hnutia vítajú preto sovietske návrhy na odzbrojenie a urobia všetko, aby v rámci svojich možností tieto návrhy propagovali a podporovali ich uskutočnenie.

NÁVRH PLÁNU PRÁCE ČSEV NA ROK 1960

ČSEV po skúsenostiach si predchádzajúceho roka navrhuje obmedziť pracovný plán Výboru na niekoľko málo bodov, ktoré sú základné a neštiepiť svoju činnosť na mnoho drobných úloh. Tým sa dosiahne skvalitnenie práce Výboru a keď sa úlohy správne vyhrania, aj veľkej intenzity práce.

Ako hlavné úlohy na rok 1960 vytyčuje ČSEV tieto:

1/ V oblasti organizačnej :

Dosiahnuť úplnú evidenciu všetkých esperantských krúžkov a administratívne podchytiť ich činnosť: Pôsobiť na esp. krúžky a ideove usmerňovať ich činnosť v duchu smerníc ČSEV. Za tým dieľom treba :

- a) dobudovať r. 1960 úplnú kartotéku esperantských krúžkov a začať s nimi pravidelný styk;
- b) vydať 4 čísla Zpráv, v ktorých hlavný dôraz sa bude klásť na ideové zameranie činnosti esp. krúžkov;
- c) nadviazať styk so šiestimi najväčšími esp. krúžkami v ČSR (Praha, Bratislava, Olomouc, Brno, Ostrava, Hradec Králové), usporiadať v nich školenia funkcionárov, preveriť ich činnosť a zapojiť ich do osvetových zariadení. Vzhľadom na pracovné zatiaženie členov ČSEV spojiť tieto inštruktáže so zasadaním ČSEV;
- d) usporiadať letné kolégium esperanta v meste Lázně Bělohrad, na ktorom kolégiu sa bude klásť hlavný dôraz na ideovú stránku;
- e) vydať vzorové osnovy kurzov a skúšok z esperanta.

2/ V oblasti propagačnej :

Sústrediť sa iba na niekoľko základných akcií, v ktorých esperanto môže hrať úlohu pri propagovaní ČSR. Za ne považujeme :

- a) Definitívne vydanie brošúry "Posúďte sami".
- b) Pripraviť propagačne zahraničnú účasť na Spartakiáde.
- c) Usporiadať pre zahraničných esperantských návštevníkov Spartakiády vhodnú propagačne-kultúrnu spoločenskú akciu.
- d) Vydať 2 čísla časopisu PACO.

3/ V oblasti edičnej :

- a) dokončiť vydanie učebnice v českom jazyku
- b) vydať slovník česko-esperantský a esperantsko-český.

4/ V oblasti zahraničných stykov :

Odporúčame sústrediť sa iba na dve základné veci : spolupráca s UEA a so socialistickým blokom. Preto navrhujeme :

- a) vytvoriť styčný komitét socialistických zemí a zísť sa v Bulharsku,
- b) nadviazať styk s UEA,
- c) usporiadať študijné zájazdy do socialistických zemí,
- d) rozšíriť zájazdy esperantistov prostredníctvom ČEDOKU do socialistických zemí.

JOŽKA STANĚK

Dne 20. listopadu 1959 zemřel tragicky ve věku 41 let soudruh Jožka Staněk, redaktor Výzkumného ústavu novinářského v Praze, spolupracovník Československého esperantského výboru a předseda MEM (světového mírového esperantského hnutí).

Jožka Staněk byl členem Klubu esperantistů v Praze od roku 1947. Vystupoval vždy jako obětavý a věrný spolupracovník v esperantském hnutí pro dorozumění mezi národy a za světový mír. Ať již šlo o příspěvky do programu v klubu, při zadávání zpráv z esperantského hnutí v ČTK (kde dříve působil), o spolupráci MEM nebo TEĴA (světovým svazem žurnalistů-esperantistů), pro který soustředil a zpracoval adresář přes 4.000 členů, pracoval vždy ochotně a skromně. Byl také členem divadelního Souboru "Verda Ĉaro de Julio Baghy" Klubu esperantistů v Praze při Kulturním středieku ONV Praha 2, který vedl zájezd na 44. světový kongres esperantistů do Varšavy v r.. 1959. Tam byl též zvolen II. mezinárodní konferencí MEM jednomyslně předsedou organizace světového mírového esperantského hnutí, dále byl poctěn 3. cenou v mezinárodní soutěži krásné literatury za svoji báseň "Ĉo-San, malgranda japana pupeto" (Ĉo-San, malá japonská panenka).

Svou bezpříkladnou skromností a milou povahou si Jožka Staněk získal sympatie všech, kdo s ním přišli do styku. Pro esperantské hnutí v Československu i ve světě je odchod soudruha Staňka bolestnou ztrátou.

Při smutečním aktu v pražském krematoriu se s milým soudruhem, dobrým člověkem a spolupracovníkem rozloučili také členové předsednictva a spolupracovníci ČSEV a četní zástupci členstva pražského klubu; k jeho rakvi byly položeny věnce se stuhami.

Děkujeme soudruhu Staňkovi za jeho obětavou a příkladnou práci a zachováme mu čestnou památku.

USTAVENÍ MEZINÁRODNÍHO ESPERANTSKÉHO ŽENSKÉHO VÝBORU (INEVKOM)

Z iniciativy maďarských esperantistek byl na 44. Světovém kongresu esperantistů ve Varšavě ustaven Mezinárodní esperantský ženský výbor (Internacia Esperanta Virina Komitato), v němž již nyní je zastoupeno 13 států vždy jednou delegátkou. Z Československa se jí stala s. Milena Š k o d o - v á z Prahy.

Cílem INEVKOMu je vytvořit jednotu esperantistek celého světa a takto soustředěně pomáhat světovému mírovému hnutí v boji za udržení míru a v práci za dorozumění mezi státy a za mírové soužití národů všech jazyků a ras. Toto bylo vždy i cílem L.L.Zamenhova.

INEVKOM žádá esperantistky, aby vyjádřily svůj souhlas s jeho ustavením a podpořily jej vytvářením výboru esperantistek v osvětových zařízeních, kroužcích a klubech a přihlásily se k aktivní mírové činnosti. Nejbližším programem je účast na přípravách oslav MDŽ, a to nejen v esperantském hnutí, ale i mimo jeho rámec. Bližší informace podá s. Milena Škodová, Sedlec 14, Praha 6.

- x x -

OBHÁJKA Z PROCESU MANOLISA GLEZOSA NAVŠTÍVIL ČESKOSLOVENSKO

Medzi návštěvami zahraničných hostí-esperantistov, na ktoré bol minulý rok mimoriadne bohatý, má vynikajúce miesto prednášková cesta gréckeho esperantistu, advokáta Georgesa Griniatsosa, jedného z obhájcov obžalovaných v známom aténskom procese proti Manolisovi Glezosovi a skupine gréckych vlastencov.

Jeho jesenná cesta viedla cez Jugosláviu, Maďarsko a Československo do Poľska a späť. Všade vyhľadal esperantistov a vo svojich prednáškach o teroristickom procese (v ČSR mal 20 prednášok) často používal esperanto.

Najvýznamnejšia bola jeho prednáška na Právnickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe dňa 27. októbra. Esperantsky prednášal v klube esperantistov pri kultúrnom stredisku Praha 2 dňa 28. 10. 1959. O tejto prednáške priniesla zprávu "Večerní Praha" pod nadpisom "Tlumočník měl volno". V Plzni v Závadoch V.I.Lenina na osobitnej schôdzke straníckej organizácie, v Ústí n. Labem, v Hradci Královém, v Ostrave a inde sa uplatnili členovia našich krúžkov ako odborní tlmočníci pri verejných prednáškach. Georges Griniatsos sa všade cítil medzi našimi esperantistami ako doma. Osobne sa tak presvedčil o tom, akých nadšených priateľov majú v ČSR bojovníci za slobodu gréckeho ľudu.

Návšteva aténskeho obhájcu vzbudila záujem širokej verejnosti a veľmi vhodným spôsobom poukázala na možnosť praktického využitia medzinárodného jazyka v boji za mier a demokraciu a v upevňovaní solidarity pracujúcich na celom svete.

- x x -

PÁSMO O DR. ZAMENHOFOVI, TVURCI ESPERANTA, V ČS. ROZHLASE

Dne 14. prosince 1959, v předvečer stých narozenin Dr. L.L.Zamenhova, vzpomněl jeho jubilea Československý rozhlas dvacetiminutovým pásmem o jeho životě i o osudech a poslání esperanta, na stanici Praha I. Pořad byl opakován ještě následujícího dne odpoledne rozhlasem po drátě.

Pásma vytvořené formou komentované rozhlasové scénky vzbudilo živý ohlas u posluchačů, kteří zaslali Československému rozhlasu četné dopisy. Čs. rozhlas jim odpověděl cyklostilovaným dopisem, v němž jim děkuje za zájem o toto vysílání.

ČS. TISK O ESPERANTU

19. číslo odborného čtrnáctideníku SBČs "Hlas banky", posílaného do všech míst, kde má SBČs své odbočky, obsahuje pozoruhodný článek "Per esperanto por la mondopaco!" (Esperantem za světový mír), který napsal s. František Sviták. Je to podrobná zpráva o 44. světovém kongresu esperantistů ve Varšavě v srpnu 1959, doplněná fotografií sálu v Paláci vědy a kultury.

- x x -

Z ČINNOSTI ESPERANTSKÝCH KROUŽKŮ

PRAHA: Na své pravidelné schůzce ve středu dne 16. prosince uctil Klub esperantistů v Praze při Kulturním středisku ONV Praha 2 sté výročí narození Dr. L.L.Zamenhova pietním programem. Dr. Tomáš Pumpr hovořil o Zamenhofově cestě k esperantu a Dr. Pravoslav Sádlo-Páv uspořádal malý violoncellový recital.

Program přednášek v klubu na I. čtvrtletí 1960 :

6. 1. Mařík, Šustr: Zprávy z esperantského hnutí v ČSR a v zahraničí
13. 1. Rybinski a kolektiv: Živé noviny (rozšířené vydání)
20. 1. J. Šustr: 100 let díla G. Mistrala "Mirejo"
27. 1. Vitek; Z nynějšího Grónska
3. 2. Hebký; Zážitky v Sibiři - II. část
10. 2. Kynčl; Jak pěstovati květiny v našich domovech
17. 2. Verda Ĉaro: Pět let Verda Ĉaro Julia Baghy - vzpomínky a zlomky z programu,
24. 2. a) Živé noviny; Den vítězství čs. pracujícího lidu
b) Urbanová a Ledková; Lásky v písních a verších
2. 3. Seemannová: Revue u příležitosti MDŽ
9. 3. Volná tribuna
16. 3. Kratochvílová a Ondráček; Praha a její pověsti
23. 3. Zedníková: Knihy a čtenáři
30. 3. Slanina s Rybinski a Revue satiry a humoru

Kromě toho: Živé noviny (Rybinski), informace o hnutí. V některé ze schůzek přednáška a diskuse s Kei Kurisu (Tokio). Přednáška Eizo ITOO z Japonska. Pietní slavnost u hrobu spisovatele S. Boušky, překladatele Mistralovy poémy "Mirejo". Datum bude určeno.

NÁCHOD: Esperantský kroužek při ZK ROH n.p. MEZ Náchod se schází pravidelně každé úterý v 18 - 22 hod. v klubovně závodního klubu. Uspořádal přátelská setkání s EK při ZK Třineckých železáren při jejich zájezdu do severovýchodních Čech. V týdnech kolem 44. kongresu esperanta ve Varšavě projelo Náchodem kolem 150 esperantistů, z jedenácti států, s nimiž členové kroužku měli možnost přátelsky si pohovořit. Manželé Bentumovi z Haagu uspořádali pro zaměstnance závodu besedu, jíž se zúčastnilo 48 osob. Dotazy překládali soudruzi Buteš a Novák. - Kroužek navázal družbu s esperantským kroužkem v Novgorodě. Nikolas Gusev, funkcionář kroužku, osvobodil v roce 1945 se sovětskou armádou Náchod.

PŘÍBOR: ZK ROH n.p. Tatra Příbor udržuje čilý styk a esperantskými kroužky v okolí. 16. 10. byl v ZK uspořádán vzpomínkový večer k uctění 100letého výročí narození L.L.Zamenhova s hudebním programem. Esperantský kroužek při Osmileté střední škole v Příboře, oslavil 10 let svého trvání. K jubileu došlo 40 blahopřání z různých částí světa, na něž děti odpověděly.

ZNOJMO: Esperantský klub při místní osvětové besedě Znojmo uspořádal dne 15. prosince 1959 v 19,30 v sále MOB slavnostní koncert na počest 100. výročí narození Dr.L.L.Zamenhova. Účinkovalo Jihomoravské kvarteto. Kroužek je znám jako významný kulturní činitel ve městě.

OLOMOUC: U příležitosti nadílky Dědy Mráze pro děti zaměstnanců HSO připravili členové kroužku malý kulturní program.

Člen kroužku s. Miloš R u d o l f , 2. sekretář Mezinárodní zeměpisné asociace, se zúčastnil ve dnech 3. a 4. října mezinárodního setkání esperantistů ve Štýrském Hradci v Rakousku. Na recepci, při níž bylo vzpomenu jubilea L.L.Zamenhofa, se setkal s významnými činiteli rakouského veřejného a vědeckého života. Miloš Rudolf přednášel v Rakousku na temata "Antarktis" a "Z pradějin člověka".

STRUČNĚ z ESPERANTSKÉHO SVĚTA

SSSR. Podle zprávy z Leningradu konalo se zasedání vědců o mezinárodním jazyku esperanto na počest 100. narozenin autora esperanta Dra. L. L.Zamenhofa ve dnech 16. a 17. prosince 1959 v Leningradském domě vědců.

V Moskvě se konalo slavnostní zasedání na počest jubilea Dra Zamenhofa v Moskevském městském domě učitelů. 24. 12. 1959 vysílal moskevský rozhlas přednášku prof. E. Bokareva o Zamenhofovi a esperantu.

Zpráva o úmrtí esperantistů v SSSR:

M.A Popov, Mičurinsk, Tambovská oblast, zemřel 19. 11. 1959

A.P.Krjuchin, Archangelsk;; zemřel 25. 11. 1959

V.G.Kotelevcev, esperantista-veterán, předseda esperantské sekce Domu vědců v Charkově, zemřel 22. 3. 1959. Čest jejich památce ! (S.V.Saričev)

Čína: Pekingští esperantisté vzpomněli 40. výročí Maďarské republiky rad. Bylo přítomno 17 osob, mezi nimi 3 hosté: s. J.Király a jeho manželka z Maďarska a s. Li Ke-hi z Ankangu z provincie Šenhi. S. Király hovořil o svých zkušenostech z tehdejších bojů maďarského lidu. Ze schůze byly poslány tři pozdravné dopisy, a to esperantistům v Bulharsku, v Německé demokratické republice a v Rumunsku.

Esperantská antologie. Pochvaly si zasluhuje toto vydání, kde na 648 stránkách textu jsou původní literární díla z 35 zemí všech světadílů v jazyce esperanto. Na 90 básníků zde zachycuje úsek sedmdesáti let esperantské poezie (1887 - 1957). V plátěné vazbě vydalo nakladatelství Stafeto, J.Régulo Peréz, La Laguna Tenerife, Kanárské ostrovy.

A. Mickiewicz - publikace prostřednictvím esperanta. Roku 1959 vyšla v čínském jazyce biografie Adama Mickiewicze, jednoho z největších básníků Polska. Vydalo ji Státní odborné nakladatelství "Lidová literatura" v překladu s. Honfana. Překlad byl pořízen z esperantského vydání. Knížka obsahuje 12 kapitol a 5 celostránkových ilustrací.

Bulharem literatura v Číně. Esperanto je vyhledávaným pomocníkem při uvádění bulharské literatury do čínského jazyka. Tak už dříve byly přeloženy "Bulharské povídky", "Děda Jos se dívá", "Nové bulharské povídky" od Ivana Vazova. V poslední době se připravují do tisku další díla bulharských autorů, např. "Tuláci" od Ivana Vazova, které převedl do čínštiny s. Honfan z esperantského překladu I. Kovačeva.

Vietnam. Krásné a zajímavé je vietnamské vydání časopisu PACO. O současném vietnamském esperantském hnutí pojednává článek "Esperantské hnutí ve Vietnamu roste". Esperantské hnutí se zrodilo ve Vietnamu již za francouzské okupace v letech 1929 - 30. Ovšem tehdejší vládcí esperantu nepřáli.

Když se osvobodila Vietnamská demokratická republika, esperanto se začalo rychle šířit a dnes požívá plného uznání a pomoci. O esperantu projevíli velký zájem též vietnamští novináři, z nichž mnozí již uplatňují tuto znalost na stránkách svých časopisů, t.j. použitím materiálů, které jim zasílají zahraniční esperantisté. Vydavatelství ministerstva kultury rozhodlo vydávat více beletristických a vědeckých knih. Pod patronací a za podpory významných představitelů vietnamského lidu, mezi nimi ministra kultury s. Hoang-mingh-Giama, dále ministra školství Nguyen-van-Huyena, vietnamského velvyslance v SSSR Nguyen-van-Kinha a dalších, má esperantské hnutí v novém Vietnamu bezesporu

jasnou budoucnost.

Výstavka esperanta v Djakartě. U příležitosti 100. výročí narození L.L. Zamenhofa uspořádali esperantisté v Djakartě výstavku esperantské korespondence, časopisů a knih, mezi nimi i korespondence z Československa. Za pomoc při instalování výstavy děkuje: Indonezia Esperanto-Asocio, Pintu Besi 39, Djakarta, Indanezio.

Esperanto a šach. Pod tímto titulkem se rozepisuje v č.8/1959 Esperanto Revuo na str. 31 Dr. V. Faigl ze Zlonic. V závěru článku píše, že v Dánsku již shromáždili na 400 adres šachistů - espeeantistů z 37 zemí a očekává se, že se podaří shromáždit nejmeně 1000 adres do konce r. 1959, jestliže každý šachista - esperantista pošle svou adresu do Esperanta Šak-Ligo Internacia (EŠLI), prezidanto D-ro V. Faigl, ČSR, Zlonice.

Powazeczna Agencja Reklam (PLR) vydala krásnou 48 stránkovou bohatě ilustrovanou brožuru "Polaj Okcidentaj kaj Nordaj Teritorioj" (Polská západní a severní území), která přehledným a zajímavým způsobem seznamuje čtenáře s historií bojů o tato území, po mnoho set let dobývaná expansivním německým militarismem. Pěkný jazyk a vzorná grafická úprava, dodávají této malé knížce zvláštního kouzla. Doplněno přehlednou barevnou mapkou Polska.

RŮZNÁ OZNÁMENÍ

Radio Varšava vysílá denně půlhodinový program v esperantu od 16,30 do 17,00 hod. MET na krátkých vlnách : 25,05 m, 25,20 m, 25,39 m, 30,98 m, 31,45 m, 31,50 m, 42,12 m, 42,11 m, a ná střední vlně 249 m (1205 kc/s).

Radio Sofia vysílá v esperantu každou neděli od 19 do 19,25 GTM, tj. od 20,00 do 20,25 hod. našeho času na vlnách 39,11 m, 41,35 m. Vysílání je opakováno vždy téhož dne od 23,30 do 23,55 našeho času na vlnách: 30,93 m, 39,11 m a 41,35 m.

Nuntempa Buulgario: Dne 13. 11. 1959 navštívil Československý esperantský výbor s. Nikolaj Todorov, šéfredaktor Vydavatelství cizojazyčné literatury, s nímž jsme projednali otázky distribuce bulharského esperantského časopisu Nuntempa Bulgario. Přihlášky na rok 1960 přijímá ještě nyní Bulharská tvorba, Praha 1, Příkopy, k rukám J. Šustra, Dlouhá 10, Praha 1. Předplatné na celý rok (12 čísel) činí Kčs 12,- včetně porta.

Knihkupectví KNIHA v Praze 2, Václavské nám. 42 má stálé esperantské oddělení, v němž dostanete esperantské knihy naší i zahraniční produkce. Prodejna zašle na požádání seznam literatury, kterou má na skladě. Využijte této možnosti k nákupu knih pro své knihovny i pro jednotlivce.

Sportovní a turistické nakladatelství hodlá vydat v esperantu svého cizojazyčného průvodce Prahou (vyšel dosud v ruštině, němčině a angličtině) a za tím účelem provede průzkum poptávky dotazem přímo na, esperantské kroužky i na jednotlivé prodejny knih. Distribuci provede též n. p. ARTIA v zahraničí. Esperantisté mohou zaslat tuto reprezentativní knižičku, již několikrát rozebranou, prostřednictvím n.p. KNIHA svým zahraničním dopisovatelům a tak vhodně propagovat Československo a zejména jeho hlavní město. Průvodce obsahuje i četné pražské pověsti, je vybaven plánem města, uměleckými fotografiemi na křídě a pérovými kresbami v záhlaví a v textu. Cena váz. asi Kčs 16,30. Neopomeňte zodpovědět poptávkový lístek a zeptejte se též svého knihkupce!

Československý esperantský výbor hledá neplaceného SPOLUPRACOVNÍKA, nejráději důchodce v Praze pro bibliografickou práci (bibliografie esperantské literatury v ČSR).

Československý esperantský výbor prosí kroužky i jednotlivce, aby zasílali redakci Zpráv zprávy o činnosti esperantských kroužků i ostatní zprávy o činnosti našich esperantistů. Stále musíme kroužky vyzývat k této samozřejmé povinnosti. Prosíme rovněž kroužky, aby nám jakékoliv změny údajů na kartotéčních lístcích, které nám zaslaly, okamžitě ve vlastním zájmu ohlásily.

- x x -

ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKÉHO ESPERANTSKÉHO VÝBORU č. 4. prosinec 1959

INFORMOJ DE ĈEĤOLOVAKA ESPERANTO-KOMITATO No. 4-a decembro 1959

Eldonas : OSVĚTOVÝ ÚSTAV V PRAZE, Blanická 4, Praha 12.

Vydává:t

Rediguje red. rada: Redaktas: Dr. Jaromír Jermář, A. Malík, J.M. Havlík